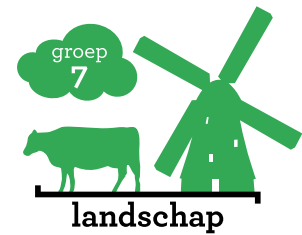

Excursieformat bij het thema Landschap

In het project Landschap ontdekken leerlingen van groep 7 hoe het landschap in Noord-Holland veranderd is door inpoldering en waterbeheer. Ze onderzoeken op historische kaarten de veranderingen in hun eigen regio. Maar leren doe je niet alleen in de klas, daarom bestaat de vierde les van het project uit een excursie in de omgeving van de school.

Dit excursieformat is gemaakt voor organisaties voor Natuur en Milieu Educatie, IVN en bezoekerscentra, en is bedoeld als neutrale leidraad voor een excursie die een plaatselijke invulling kan krijgen.

Uitgangspunt

De excursie sluit aan bij het thema van de Erfgoedleerlijn. Daarom worden in deze excursie de natuur en het landschap vanuit een historisch perspectief bekeken. De kernvraag is: hoe heeft de mens de natuur naar zijn hand gezet? Dit is een ander perspectief dan de reguliere lessen van het NME.

Vorbereiding

Zoek vijf tot acht plekken in de omgeving waar de geschiedenis van het landschap goed uitgelegd kan worden, en de informatie direct gevisualiseerd wordt. Bijvoorbeeld een sluis, een poldermolen, een dijk, de rand van een heide- of duingebied of een landje met trilveen. Maar denk ook aan straatnamen, monumenten of andere culturele verschijnselen die indirect iets vertellen over het landschap.

Route met leeractiviteiten

Stippel een route uit tussen de plekken, zodat er een wandeltocht van maximaal 8 kilometer ontstaat of een fietstocht van maximaal 15 kilometer. Bedenk bij elke plek een leeractiviteit voor de kinderen en probeer zo veel mogelijk van je uitleg aan zo'n leeractiviteit te koppelen. Leeractiviteiten zijn bijvoorbeeld: tellen en meten, natekenen, zoeken, beschrijven en bewegen. Hierdoor gaan leerlingen met een onderzoekende houding meer naar details gaan kijken. Hetzelfde bereik je met een open vraag: Wat zie je? Wat zou het zijn? Waar zou het voor dienen? Probeer zoveel mogelijk van je uitleg aan de leeractiviteiten te koppelen.

Zet de leeractiviteiten en de open vragen in een opdrachtenboekje of werkblad, zodat de leerlingen in groepjes aan het werk kunnen.

Voorbeelden van leeractiviteiten

Tellen en meten zet kinderen aan tot het stellen van waarom-vragen die aanleiding kunnen zijn voor een leergesprek. Bijvoorbeeld: Hoeveel sloten sluiten aan op het gemaal? Hoe breed is de sloot? Hoe dik is de boom?

Natekenen stimuleert kinderen om heel goed te kijken en zelf conclusies te trekken of vragen te stellen. Bijvoorbeeld: Teken het helmgras. Teken het damhek. Teken de skyline.

Zoeken is een uitdagende activiteit waar je ook een competitie-element in kunt brengen. Dit stimuleert niet alleen beter kijken, maar ook willen 'scoren', dus actieve deelname. Bijvoorbeeld: Zoek drie soorten heide. Zoek het hoogste gebouw aan de horizon. Zoek het gemaal.

Beschrijven in hun eigen woorden nodigt kinderen uit om hun eigen interpretatie of mening op een veilige manier te geven, en geeft altijd aanleiding tot verder onderzoek of discussie. Bijvoorbeeld: Hoe ziet het landschap eruit? Wat valt je op aan de begroeiing? Hoe voelt het natte zand?

Bewegen zorgt ervoor dat kinderen informatie op een andere manier verwerken. Bijvoorbeeld: Spring over de sloot. Klim over het hek. Ren net zo snel als het water stroomt.

Kijk voor meer info en alle digibordlessen van de Erfgoedleerlijn op www.erfgoedleerlijn.nl.